

qualitat de vida · acompanyament · igualtat · suport · capacitats · alegria
família · autonomia · respecte · valors · il·lusió · integració · drets · ètica ·
independència · ciutadania · autodeterminació · sinceritat · optimisme · s
eguretat · coherència · convivència · tra · stia · comprensi
ó · bones pràctiques · motivació · r · licitat · opi
nió · humilitat · implicació · coor · ança · s
olidaritat · persones · confiança · comunicac
ió · llibertat · somriure · auto · ntus
iasme · somnis · ètica · pot · gn
itat · compromís · igualtat ·
ó · participació · qualitat de · ca
pacitats · alegria · família · gr
ació · drets · ètica · independ · ce
ritat · or · etat · a · e
mpat · s pr · e · incl
usi · titat · t de l'hu
m · confian · talitat · cap
ad · somriure · protecció · ideals
se · is · ètica · potencialitats · humanitat · treba
ll en · omís · igualtat d'oportunitats · reflexió · valor
s · se · ació · qualitat de vida · acompanyament · igual
tat · suport · alegria · família · autonomia · respecte · valors ·
il·lusió · integració · drets · ètica · independència · ciutadania · autodeter
minació · sinceritat · optimisme · seguretat · coherència · convivència · tr

www.fundacioestany.cat

PLA DE VOLUNTARIAT

Fundació Estany

Setembre 2016

Índex

1.	Introducció _____	pàg. 3
2.	Justificació _____	pàg. 3
3.	La nostra visió del voluntariat _____	pàg. 4
4.	Perfil i funcions de les persones voluntàries _____	pàg. 5
5.	Motivacions de la persona voluntària _____	pàg. 7
6.	Organització i gestió del voluntariat _____	pàg. 7
	6.1 Responsable del voluntariat _____	pàg. 7
	6.2 Coordinació i col·laboració _____	pàg. 8
7.	Procés de sensibilització i captació del voluntariat _	pàg. 9
8.	Cicle de la persona voluntària a la Fundació _____	pàg. 10
9.	Formació _____	pàg. 13
10.	Legislació _____	pàg. 13

1. Introducció

Fundació Estany és una entitat sense ànim de lucre i d'iniciativa social que té com a missió millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual i de les seves famílies. Actualment gestiona diferents serveis adreçats a l'atenció d'aquest col·lectiu que s'emmarquen en l'àmbit de l'habitatge, el lleure i l'atenció a les famílies.

A través d'aquest Pla de Voluntariat, volem consolidar una gestió del voluntariat de qualitat. Considerem important emmarcar les pràctiques voluntàries d'aquelles persones que volen dedicar una part del seu temps lliure a tasques voluntàries dins la nostra fundació.

Aquest Pla de Voluntariat pretén contextualitzar les tasques de voluntariat, d'acord amb la normativa vigent, valorar la feina realitzada per les persones voluntàries i que serveixi de plataforma per impulsar noves activitats de voluntariat que afavoreixin la nostra missió.

2. Justificació

Des de la seva creació, Fundació Estany ha comptat amb la col·laboració de persones que, de forma totalment altruista i voluntària, ens han dedicat temps i esforços. De fet, cal recordar que l'existència i la creació de Fundació Estany també recau en un grup de persones implicades i sensibilitzades amb la comunitat DID, que l'any 2003 es va agrupar per a fundar l'Entitat.

Així mateix, queda palès que part dels nostres projectes han partit d'iniciatives voluntàries i s'han acabat professionalitzant. Actualment, en el funcionament de l'entitat, continua havent-hi activitats en les que comptem amb persones voluntàries.

Després d'una llarga trajectòria, seguim donant rellevància al paper específic que desenvolupen els voluntaris a la nostra Fundació i per aquest motiu seguim treballant sobre tres eixos essencials:

- Regular les tasques del voluntariat d'acord amb la normativa vigent
- Seguir donant valor a les tasques de voluntariat
- Impulsar noves formes de voluntariat dins l'entitat

Així mateix, considerem que és important donar-hi un altre impuls i projectar-lo a l'entorn comunitari com una manera més d'aconseguir la implicació social necessària. Des de l'entitat considerem molt important la sensibilització i conscienciació ciutadana i considerem que una manera de fer-ho, és a través del voluntariat.

3. La nostra visió del voluntariat

Per definir el voluntariat, ens servirem de la definició de FEAPS:

“Conjunt de persones que en el marc d’una entitat es comprometen de forma lliure i altruista a desenvolupar accions programades que contribueixin a la millora de la qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual i les seves famílies”

Considerem que el voluntariat té un paper molt concret dins la nostra entitat, que és complementari al treball professional (en cap cas el substitueix) i aporta una altra visió del treball realitzat per l’entitat.

Els professionals i el voluntariat han de compartir el projecte de l’entitat on treballen. La diferència ve donada pel tipus de vinculació (no és una relació laboral) i pel tipus de tasca que desenvolupen (tasques de suport).

Considerem que el voluntariat:

- Proporciona un reconeixement a l’entitat en la què participen les persones voluntàries.
- Desenvolupa un paper de “informació i sensibilització” social: el treball amb voluntariat té un efecte multiplicador, ja que aquest transmet la seva experiència a amistats, família, coneguts, etc.
- Proporciona noves idees: són persones que provenen d’altres disciplines, d’altres treballs professionals i amb experiències vitals diferents. L’entrada de persones voluntàries sempre aporta “aire fresc” a una entitat.
- Aporta valor solidari a l’entitat.
- Recupera l’interès social de l’entitat.
- A la persona amb discapacitat:
 - La vivència d’amistat i d’intercanvi emocional i personal, doncs s’estableix una experiència íntima individual difícilment substituïble.
 - La possibilitat de relacionar-se amb una pluralitat de persones ampliant així el marc de relacions, experiències i vivències.

Fundació Estany aporta al Voluntariat:

- Facilita oportunitats de participar a la comunitat, amb la finalitat de millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat i les seves famílies.
- Aporta experiències que contribueixen al creixement personal: experiències en relació a les persones amb discapacitat intel·lectual, el treball en equip, a la vida “associativa”, etc.
- Proporciona al voluntariat un reconeixement a la seva tasca, tan a nivell intern (dins la Fundació) com extern (a la comunitat).
- Promou el coneixement de la vida “associativa” a través de diferents canals de participació.

- Facilita informació i formació relacionada amb la tasca que desenvolupa i amb el col·lectiu amb el que treballarà.
- Aporta una trajectòria històrica com a entitat. El voluntari passa a formar part d'una organització amb una missió i uns principis valorats i reconeguts socialment.
- Fa partícip a la persona voluntària als valors de l'entitat.
- Afavoreix el sentiment de pertinença a un grup que promou la transformació social a favor de les persones amb discapacitat i les seves famílies.
- Recolza la seva acció voluntària amb un suport professional.

4. Perfil i funcions de les persones voluntàries

Podem parlar d'un perfil bàsic que ha de complir la persona voluntària al marge de l'activitat que desenvolupi:

- Tenir més de 16 anys, en el cas de ser menor d'edat caldrà l'autorització dels pares o tutors legals.
- Comptar amb una estabilitat emocional, responsabilitat i compromís adequats pel desenvolupament de la seva activitat com a voluntari/ària.

Als requisits bàsics hi podem afegir uns elements fonamentals que formen part de l'essència de la mateixa acció voluntària:

- Disposar de temps lliure suficient
- Respectar la confidencialitat de la informació que es proporioni.
- Desenvolupar una gestió ètica, per eradicar possibles males *praxis* i aconseguir que siguin objecte de deures i comportaments ètics.
- Tenir una actitud positiva, oberta i compromesa amb les necessitats de la persona amb discapacitat intel·lectual o la seva família i cap a les indicacions de l'entitat.
- Tenir empatia cap a les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament, les seves famílies i els professionals.

Funcions i Participació

Des de la Fundació Estany, entenem els voluntaris com agents de canvi interns, per això els anirem a participar amb nosaltres, per contribuir a millorar la vida de les persones amb discapacitats. Tenint en compte l'actitud, els valors i els principis ètics.

A nivell general podríem dir que les funcions de la persona voluntària són:

- Acompanyar i donar suport a les persones amb discapacitat intel·lectual i les seves famílies.
- Contribuir a la millora de la seva qualitat de vida.
- Facilitar la seva inclusió social.
- Fomentar l'autodeterminació i les seves capacitats.
- Establir un vincle significatiu amb la persona amb discapacitat.
- Comprometre's amb la missió i els objectius de l'entitat.

A nivell més específic, la persona voluntària tindrà unes funcions concretes en funció del servei i de l'activitat desenvolupada.

S'ha de tenir en compte que la tasca de les persones voluntàries és complementària a la tasca professional. En aquest sentit, no pot suplir les funcions dels professionals.

Així mateix s'han de tenir en compte els límits que ha de tenir la persona voluntària en el desenvolupament de les seves funcions. Així doncs s'exclouen:

- Funcions la finalitat de les quals és aconseguir algun benefici per a la persona que les realitza.
- Tasques que, pel seu grau de responsabilitat, han de ser realitzades per personal especialitzat com:
 - Pràctiques sanitàries: posar injeccions, cures, etc. que han de realitzar-se per personal sanitari, o bé de l'entitat o del CAP
 - Altres tasques: representació davant l'administració, gestió del pressupost, elaboració d'informes psicològics, etc.
 - Funcions que exigeixin hores de dedicació excessiva de forma permanent, ja que es podria tractar de "mà d'obra barata".

La participació de la persona voluntària pot ser puntual o bé periòdica, dependrà de la implicació i/o disponibilitat de la persona voluntària o de les necessitats del servei.

5. Motivacions de la persona voluntària

Per mantenir la motivació de les persones voluntàries des de Fundació Estany es vetllarà per afavorir el sentiment de pertinença i el compromís amb la filosofia i els valors de l'entitat, i reconèixer la tasca que realitzen les persones voluntàries.

En aquest sentit es promourà la participació amb canals d'informació clars i concrets que permetin que les persones voluntàries s'identifiquin i se sentin participants de Fundació Estany.

Algunes formes de valoració de la tasca voluntària que volem portar a terme són:

- Informació regular de la Fundació.
- Formació i certificat de formació.
- Tenir una persona de referència.
- Valorar i tenir en compte les seves opinions i propostes.
- Reconeixent formal de l'activitat realitzada (Certificat)
- Acreditació.
- Orientació i suport durant el període de voluntariat.

Graus de vinculació del voluntari:

S'acostumen a seguir 3 passos en el grau de compromís amb l'entitat:

- Primer grau: Integració, és el moment en el que la persona voluntària entra en contacte amb l'entitat i se l'acull
- Segon grau: Pertinença, és el període en què està incorporat fent la seva tasca de voluntariat. Es fa el vincle des de l'entitat amb la persona voluntària.
- Tercer grau: Continuïtat, és quan la persona voluntària, a part de desenvolupar la seva tasca, està vinculada amb l'entitat i sent que en forma part. Sent que es valora la seva feina com a voluntari i que està ajudant a aconseguir els fins de l'entitat.

6. Organització i gestió del voluntariat

6.1. Responsable del voluntariat

La responsabilitat del voluntariat recau en la direcció de la Fundació. Així mateix, s'assignarà una persona referent que serà l'encarregada de fer el seguiment amb la persona voluntària i vetllarà per tal que la tasca s'emmarqui en els valors de la Fundació Estany. És la persona encarregada d'acompanyar, formar i motivar a les persones voluntàries. La seva tasca requereix compromís i responsabilitat, donant exemple amb les seves accions, inculcant al voluntariat els valors i actituds necessàries per desenvolupar correctament les tasques assignades.

Aquesta persona haurà de dedicar temps i espai a les persones voluntàries per tal de poder donar resposta a les seves demandes o dubtes així com per guiar-los en la seva pràctica del voluntariat. La finalitat és aconseguir una línia de treball comú amb els objectius de l'entitat i fins i tot, amb els professionals de l'entitat.

Les funcions que corresponen a la persona responsable del voluntariat de la nostra entitat, es concreten en les següents actuacions:

- **Gestió:**
 - Cerca i disseny de nous canals o mitjans per a la sensibilització, captació i selecció de voluntariat.
 - Estructuració de la formació del voluntariat.
 - Gestió administrativa del voluntariat.
 - Potenciar la cohesió i motivació del grup de voluntaris/àries de la fundació.
 - Responsabilitzar-se de l'avaluació i el seguiment periòdic de la tasca del voluntari/ària.

- **Mediació:**
 - Facilitar vies de comunicació, coordinació i participació entre el voluntariat i el/la referent del voluntariat, així com canals de participació.
 - Actuar com a nexa d'unió entre el voluntariat i la direcció de l'entitat.
 - Gestionar el voluntariat amb persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament.

- **Coordinació:**
 - Coordinació amb la resta de serveis de la fundació, anàlisi de les necessitats, demandes i seguiments.
 - Articulació de les relacions entre les persones voluntàries/ persones amb discapacitat intel·lectual o de desenvolupament/ famílies/professionals.

6.2. Coordinació i col·laboració

Les persones voluntàries desenvoluparan la seva tasca en serveis de la Fundació on hi treballen professionals contractats. Per això és necessària una coordinació clara per tal que es creï una relació i comunicació fluida així com una col·laboració mútua, amb la finalitat de garantir el bon funcionament del servei i de tots els programes que es portin a terme.

En aquest sentit es convocaran les reunions, entrevistes, trobades, etc. necessàries per tal de garantir aquesta coordinació.

A continuació s'estableixen quina és la tipologia i els nivells de coordinació necessaris per tal que aquesta sigui fluida i efectiva:

- **Tipologia:** Caldrà dur a terme reunions periòdiques amb els treballadors de l'Entitat que treballen amb els voluntaris, per a poder analitzar el recolzament que estan duent a terme en el servei i analitzar si es l'esperat. D'altra banda els treballadors tindran al seu abast la persona responsable del voluntariat per a qualsevol dubte o tema d'interès.
- **Coordinació:** La coordinació serà l'element clau per a poder planificar les tasques i les funcions de l'Equip. Tots els elements de la Fundació han d'estar coordinats:
 - Direcció de la fundació.
 - Responsable del voluntariat
 - Coordinadora del servei
 - Persona voluntària
 - Equip de Voluntaris

7. Procés de sensibilització i captació del voluntariat

Per a portar a terme el procés de captació del voluntariat es desenvoluparan els següents passos:

- **Anàlisi de la realitat**

Es realitzarà un anàlisi intern on es valoraran els objectius de l'entitat i els serveis i accions que s'estan portant a terme, els beneficiaris, etc.; també es valoraran els mitjans materials i econòmics; finalment, es valorarà què pot aportar l'entitat a la persona voluntària i viceversa. També es realitzarà un anàlisi de l'entorn comunitari (moviment associatiu, voluntariat, demandes, recursos comunitaris, etc.)

- **Definició de necessitats**

Abans de sol·licitar voluntaris, la Fundació reflexionarà sobre les necessitats de voluntariat de l'entitat i determinarà:

- a. El perfil del voluntariat
- b. Una definició clara de les tasques
- c. El nombre de persones voluntàries necessàries
- d. L'estructura necessària per desenvolupar la captació
- e. Llocs on trobar els grups de persones amb el perfil desitjat

- **Desenvolupament de la captació**

Estarà en funció del sector o grup de població al que ens dirigim i dels recursos econòmics de l'entitat. Ara bé, es tindrà en compte:

- a. Definir la necessitat
- b. Concretar com poden ajudar
- c. Resoldre dubtes per alleugerir ansietats

- d. Informar sobre com accedir al programa de voluntariat
- e. Convèncer i motivar
- f. Mitjans de difusió: es tindrà en compte el boca a boca, el poder explicar el programa a través d'experiències de voluntariat; ràdio, Tv, Premsa; fulletons i cartells; butlletins informatius; Internet (pàgina web, Twitter, Facebook, etc.); captació indirecta (xerrades, conferències, cursos, etc.).

- **Avaluació**

Es realitzarà una avaluació de la captació per saber si s'han aconseguit els resultats esperats: conèixer els resultats obtinguts, conèixer quins factors han influït, analitzar les causes d'aquests factors; analitzar els mitjans per millorar els resultats. També s'avaluaran:

- Número de persones voluntàries
- Número de persones interessades
- Grau en què els voluntaris reuneixen els requisits necessaris
- Període de permanència de les persones voluntàries
- Grau en que l'anàlisi de la realitat va ser adequat
- Desenvolupament general de la captació
- Recolzament de l'entitat
- Grau en què el mètode utilitzat és efectiu
- Comportament de l'equip que va participar a la campanya

8. Cicle de la persona voluntària a la Fundació

El primer contacte de la persona voluntària amb la Fundació així com l'orientació i acompanyament durant tot el període de voluntariat, és fonamental; per això disposem d'un manual d'acollida, orientació i acompanyament de les persones voluntàries.

- **Acollida/entrevista**

Es realitza una primera entrevista per donar informació de l'entitat i els serveis així com recollir informació per a conèixer a la persona voluntària (motivacions, expectatives, experiència, disponibilitat, etc.) es genera un intercanvi d'informació.

- **Valoració i orientació**

Una vegada que la persona voluntària ha mostrat interès, el responsable del voluntariat inicia un procés de valoració, on es poden donar diferents possibilitats les quals tenen els seu corresponent registre i procediment d'actuació:

- La persona és adequada per oferir suports i existeixen vacants (se li explicaran les seves funcions i concertarem una segona entrevista amb els professionals dels servei al qual hi dedicarà el seu suport).

- La persona és adequada per oferir suports però no hi ha vacants (les dades de la persona s'incorporen al registre de persones voluntàries).
- Ens interessa la seva col·laboració, però no s'ajusta al perfil (les dades també es registren, se li explica a la persona en qüestió de forma amable que no s'ajusta al perfil, i se'l tindrà present per possibles futures formacions).
- S'estima com a persona no adequada per oferir els suports necessaris (se li farà saber i guardarem la seva fitxa per si al cap d'un temps la persona voluntària intenta de nou incorporar-se a la nostra Fundació, sapiguem els motius pels quals es va descartar la seva col·laboració).

- **Incorporació**

En aquest moment es proporciona una sèrie d'informació a la persona voluntària:

- Conveni d'activitat amb la persona voluntària.
- Assegurança (explicar què cobreix i en què consisteix)
- Compensació de despeses
- Carnet de voluntariat
- Característiques de les tasques o persones amb les quals es treballarà.
- Manual d'acollida de la persona voluntària.
- Manual de pautes d'actuació (document que reculli les pautes d'actuació per determinades situacions que es puguin plantejar així com incloure temes de salut, seguretat, urgències, relació amb la comunitat i assumptes varis).

Des d'aquest moment, el referent del voluntariat haurà de recollir per escrit en una "fitxa de col·laboració", la informació que permeti conèixer quina és la trajectòria de cada persona voluntària.

- **Acompanyament**

És un procés continuat, que s'haurà d'anar adaptant en funció de la persona voluntària i la tasca concreta que realitzi.

Els objectius són:

- Implicar, comprometre i integrar al voluntariat
- Motivar a la persona voluntària
- Millorar la qualitat de l'acció
- Supervisar la tasca
- Detectar necessitats del voluntariat
- Fer que la persona voluntària es senti part de l'entitat
- Facilitar al voluntari una persona de referència dins el servei on desenvolupa el voluntariat amb qui poder comptar quan necessiti alguna cosa concreta.

En aquesta etapa anirem acostant a la persona voluntària al servei o activitat, sense oblidar que se senti partícip, integrada i "benvinguda". Per això serà necessari:

- Ensenyar-li les instal·lacions i presentar-li les persones.
- Proporcionar una formació bàsica inicial.
- Promoure la seva identificació amb la Fundació pel que fa a missió i objectius
- Garantir el recolzament necessari pel desenvolupament de la seva activitat
- Mostrar una actitud oberta, d'escolta de l'entitat cap a les seves necessitats, suggerències, queixes, etc.
- Motivar-la per tal que utilitzi totes les seves capacitats, creativitat, imaginació, etc. durant el període de voluntariat.
- Informar-la de tots els esdeveniments de la Fundació i les possibilitats de voluntariat

• **El comiat/ desvinculació**

La desvinculació suposa la desaparició de les obligacions mútues que l'entitat i la persona voluntària estableixen formalment al principi amb el Conveni d'activitats del Voluntariat.

Aquest fet pot passar perquè: s'hagi acordat un període concret de voluntariat, la persona voluntària decideixi no continuar el voluntariat o bé, des de l'entitat, es consideri que no s'ha de continuar el voluntariat. És important acompanyar també a la persona voluntària quan finalitzi la seva tasca, tancant aquest procés de forma càlida, acollidora, deixant les portes de l'entitat obertes pel que es consideri oportú.

També és important, sempre que sigui possible, que la persona voluntària pugui fer el tancament "a la seva manera", amb les persones ateses i professionals.

Des de l'Entitat es realitzarà una carta d'agraïment, i un certificat que acrediti les tasques que ha dut a terme en el servei, així com la seva temporalitat amb nosaltres.

A nivell intern:

- S'informarà de la baixa del voluntari/ària a les persones afectades (persones amb discapacitat intel·lectual, familiars, altres voluntaris, professionals, etc.)
- Es procedirà a realitzar la baixa administrativa (tant del registre de voluntaris com de l'assegurança).
- Es concretarà, si és possible una entrevista de desvinculació (on agraiem la seva col·laboració, aclarirem els motius de la desvinculació).
- En cas de no poder concertar l'entrevista, s'enviarà per correu electrònic l'enquesta de desvinculació i la carta de desvinculació

9. Formació

La formació és una de les parts del Servei de Voluntariat més important i necessària per a la Fundació, ja que contribueix a la qualitat de la tasca de la persona voluntària. La Fundació Estany treballa per a millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual i les seves famílies, i per tant cal que la persona voluntària sigui conscient de quin és l'objectiu últim de la seva actuació.

Des de l'entitat es realitzarà una formació bàsica inicial en el moment d'incorporació de la persona voluntària, relacionada amb la part més ideològica de la Fundació, per donar a conèixer la missió i els valors, així com els principis bàsics en el desenvolupament de les activitats: integració, ajuda en funció de les necessitats, dret a la individualitat i la diferència, valoració positiva...

Al llarg del període de voluntariat es proporcionarà una formació més específica i continuada sobre l'àmbit on la persona voluntària està col·laborant, per a tenir la oportunitat de tecnificar més la seva col·laboració i enriquir-se tècnicament personalment. Finalment es realitzarà una avaluació de la formació per tal d'aportar informació i valoració de la mateixa i seguir garantint la qualitat desitjada.

10. Legislació

En els últims anys, tant l'Estat com les comunitat autònomes han publicat diferents lleis i normatives amb la finalitat de regularitzar el voluntariat. Alhora d'elaborar aquest pla de Voluntariat, Fundació Estany ha tingut en compte un seguit de lleis per aportar beneficis en la gestió del voluntariat i a les persones voluntàries, i així aconseguir;

- Criteris per a la resolució de conflictes entre el voluntariat i la organització
- Diferenciar el treball voluntari del assalariat
- Oferir mesures de recolzament
- Protegir al voluntari de possibles abusos
- Oferir un concepte de voluntariat més enllà de la feina assistencial

Les lleis a les que ens referim són les següents;

- ✓ Llei 25/1991 de 13 de desembre, per la qual es crea l'Institut Català de Voluntariat
- ✓ *Llei del voluntariat*. Llei 6/1996 de 15 de gener publicada al BOE 15/1996 de 17/01/1996.
- ✓ LLEI 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme.